

Z ČESKÝCH VLASTÍ

Dr. Edmund Kolodziejczyk. — Na bojišti nad Saneem padl známý znalec poměrů na polskoslovenském pohraničí v sev. Uhrách, gymn. prof. dr. Edmund Kolodziejczyk z Krakova, jako poručík 57. pěšího pluku. V československých kruzích známý je zejména ze studii "Ludnosť polska na Wengrzzech", v které dokazoval mezi jiným, že na hranicích v okolí Trenčanské Oravské, Spišské a Šaryšské je přes 125,000 obyvatelů polského jazyka, kteří jsou statistikou počítáni za Slováky, a dovolával se úsudku českých jazykozpytců (Sembery, Polívky) i vlastní zkušenosti. Je nesporné, že čísla jim udávaná jsou přehnaná, ale jádro mají. To nejlépe pochopila maďarská vláda, která r. 1910 v Oravské stolici po prvé zavedla i polskou rubriku, a napočítala jich na 17,000, třeba se, že se takto počet Slováků v zemi zmenší. Situace těchto Poláků je o pravdu zvláštní — nepřiznávají se k polštině, ale považují se od staletí za Slováky. Ta okolnost, že Kolodziejczyk obrátil na tyto Poláky pozornost obrátit veřejnosti, měla dvojitý následek. Neinformované polské kruhy na Podolí (Nový Targ) začaly útočit na Slováky, že přý toto polské obyvatelstvo pronásledují a nechtějí mu přiznat práva v kostele, ve škole a v úřadech, a založily štvavý týdeník "Gazeta Podhalańska". Ale krakovští pracovníci, sdružení okolo "Swintu Słowianskiego", známý redaktor F. Koneczny a zejména ředitel R. Zawiliński, kteří dobře chápali, že školy, církve a úřady má v rukách vláda a nikoli Slované, obrátili se na Maďary a vymáhali práva polštiny na vládě, združovali je, že staré polsko-maďarské přátelství jen tak lze udržet, dostanou-li Poláci v Uhrách práva jazyková a podmínky pro kulturní vývoj. Tím způsobem se stalo, že do zápasů o národnostní rovnoprávnost v Uhrách přibývali zásluhou Kolodziejczykova noví spolupojovníci. Tohoto zastance polských menších v Uhrách nyní Poláci ztratili.

Karel Eduard hrabě Pálffy z Erdeu zemřel. V Blovičích zemřel vynikající zástupce české šlechty konservativní, taj. rada a člen pan. sněm. Karel Eduard hrabě Pálffy z Erdeu, svobodný pán z Újezda a pán na Merklíně, Dřeznici a Hradišti, narodil se v roce 1836. Po roce sedmdesátém se zájmem sledoval zápasy našeho národa, k němuž již v jinových letech přinul, a byv pak zvolen poslancem na sněm království Českého a na radu říšskou za velkostatkářské nesvěřenské vstoupil v roce 1879 do Českého klubu a v letech 1890—1891 účastnil se rokování o česko-německém vyrovnání, a to jako zástupce šlechty národně smýšlející. Přichylnost svojí k národu českému projevoval vždy způsobem nepokrytým, zastával se rozhodně státního práva českého. K jeho návrhu byla roku 1897 v poslanecké sněmovně přijata resoluce, kterou vláda byla vyzvána, aby české škole "Komenského" ve Vídni udělila právo veřejnosti. Připomenouti dlužno významné místo z řeči, kterou měl roku 1897 jménem české historické šlechty na banketu pořádáném na počest hr. Hohenthwartha, jenž tehdy opouštěl politické jeviště. Právil k hr. Hohenthwarthovi, jehož řu fundamentálních článků velebil jako požehnanou dobu: "Nevím, co budoucnost chová ve svém tajemném lůně. Nastane-li však z milosti boží a z lásky našeho nejmilostivějšího císaře a krále jednou den, v němž smě. Vaši Excelenci zasete uzraje v bohatou a požehnanou žni, pak bude v bouřlivém nádechu vaše posvátného jména našeho panovníka vyslovováno se žehnáním tisícerými ústy také Vaše jméno." Zvěděný šlechtic sájal se i v posledních letech svého života o kulturní snahy našeho národa a v kronice našich zápasů o lepší příští zůstane jeho jméno zachováno ve věčné paměti.

Čestní novinář, umělec a herec ve válece. Při domobraněckých přehlídkách byli v posledních dnech odvedeni z kruhu novinářských a spisovateckých: Spolupracovníci "Venkova" Dr. Gust.

ly bez výsledku. Mrtvovala byla odvezena do vojenské márnice.

První český voják padl na italském bojišti. Horácké Listy sdělují: František Henych, tesářský příručí z Německého padl die soukromé zprávy šváberského v pondělí 1. m. m. na italském bojišti. Soudruh jeho píše: "Ztratil jsem svého upřímného kamaráda, s kterým jsem byl od začátku pohromadě. Právě dnes 1. června přede dnem byl raněn do arce, takže byl ihned mrtev. Stál jsem vedle něho." — V boji s Italy na korutanských hranicích padl dále Jan Vondra, syn strojníka Společenského pivovaru v Plzni, pochovaný blíž Pulje ve "Zárném vřehu".

Tragická smrt vojína při dopravě z Čech do Uher. Devatenáctiletý domobranec Jan Bina, syn rolníka z Mříčí u Č. Křemže, odjížděje v dnech právě minulých se svým oddílem z Č. Budějovic do Uher, vyzel si při jízdě za Vídní na střechu vagonu, což se mu stalo osudným; při projíždění železničního mostu narazil hlavou na hořejší konstrukci mostu a byl okamžitě mrtev. V nejbližší stanici, v Czegledu v Uhrách, byla jeho mrtvovala předána obci, kteráž obstarala pohřbení nešťastného vojína, o jehož osudu byl otec jeho velitelstvem setniny vyrozuměn.

Nebezpečný manžel. 11. m. m. učinila manželka nádražního hlídače Amalie Jirovčá z Treboradice četnické stanici ve Velkých Čákovcích trestní oznámení na svého muže, Josefa Jiru, že jí porazil na železničním náspu, škrtl a zastavením ji vyhrožoval. Jirčá dále udala, že muž se často o piji a vražděním jí hrozil. Jednou šel na ni, když ležela v posteli v požehnaném stavu, střílel, projektil však náhodou vnikl pouze do peřiny a nezranil Jirovčá. Jindy při zase honil Jiru svoji ženu po poli, běhaje za ní s revolverem v ruce. Počevádá Jirovčá tvrdit, že má z vyhrádek strach, odebral se do hlídačova obydlí četnický strážník, který Jirovčá revolverem zabíval a učinil na něho trestní oznámení pro zločin veřejného násilí a nebezpečné vyhrožování.

Smutný konec býv. starosty prostějovského. "Pozor" sděluje, že ve Vídni skončil v největší lůdve ve věku 87 let, bývalý starosta města Prostějova Jan Zajfšek. Byl téměř po 30 let starostou města Prostějova a zemským poslancem, dokud Prostějov byl v rukou německé správy. Po r. 1892, kdy Prostějov přešel do rukou české správy, přestěhoval se na nějaký čas do Olomouce, odtud pak do Vídně, kde žil zcela v ústraní. Jako starosta města Prostějova a vůdce tamních Němců, získal si o německou věc nejen v Prostějově, ale i v Olomouci značné zásluhy. Byl to obratný a charakterní muž, a jen jeho zásluhou se stalo, že německá správa obec i v Prostějově téměř plně čtvrtstoletí u vesla se udržela. Míval v Prostějově velký obchod železářský a rozáhlý dům na náměstí, přišel však o všechny majetek. Poslední obchod svého života žiti musel v poměrech tak stísněných, že česká správa města Prostějova odhodlala se sama přispěti ku zrušení trudného osudu tohoto muže, jenž celý svůj život Prostějovu věnoval. Rodákem byl ze Stieho-vie u Prostějova.

Zastřelila služku. V obci Pozdění u Nového Strašceň byla majitel usedlosti Alois Sajler, otec 4 dětí. Konecem prosince m. r. zemřela mu manželka a Sajler přijal do služeb 19-letou dceru dělníka M. Mudrovou z Liského, která je po celém okolí známá jako dívka četivá mužů. Sajler navázal s děvčetem poměr, což ovšem neulo pozornosti dětí, které žárlily otec, aby Mudrovou propustil. — Ale Sajler nechtěl tak učiniti a také Mudrová nechtěla odejti ze služby. V nedělí, dne 6. m. m. o pát 9. hod. večerní, byla Marie Mudrová nabazena ve vadláních asi 200 m od okresní silnice mrtva. Ležela na prsou a hlavu měla plnou krve. Soudní komise, dostavivši se na místo činu, zjistila, že smrt Marie Mudrové nastala následkem střelné rány, vypálené z revolveru do záhlaví. Rána byla smrtelná a záhy shledáno, že jde o úkladnou vraždu. Vyšetřováním byla zjištěno, že vraždu provedla 19-letá Marie Sajlerova, dcera Aloise Sajlera. Dívka byla zatčena a dopravena do státní vazy okresního soudu v Novém Strašceň. Při výslechu dozvěděla, že spá-

chala vraždu. Učinila tak ze žálu, že otec po smrti matčině zapředil s Marií Mudrovou milostný poměr. Když viděla, že otec nechce Mudrovou odstraniti z domova, rozhodla se služku zavraždit. Proto vzala zminěnou neděli ze státní zásuvky revolver a řekla služce, aby se s ní šla projít. V poli ji stědila do hlavy a Mudrová za krátko skonala. Služka sloužila u Sajlera dva měsíce. — Marie Sajlerova byla dopravena do vazby zemského trestního soudu v Praze. Při výslechu opakovala opět, že pojala úmysl zavraždit služku.

Patnáct usedlostí vyhořelo. — Dne 11. m. m. po hodinách poledních vypukl v usedlosti čp. 11 ve Zboží požár, který při velikém suchu a vedru při jižním větru se rychle šířil, takže celá západní část obce, pozůstávající z 15 usedlostí, do základu lehla popelem. Mimo obytných a hospodářských budov shořely veškeré zásoby již sklizeného sena, staré zásoby píce, slámy, hospodářské nářadí, vozy, stroje, dále několik kusů hovězího dobytka, vepřový dobytek, 1 koza, něco králiků a mnoho drůbeže. Škoda požárem tím způsobena jest úředně vyšetřena na 179,900 kor., kdežto pojištění obnáší toliko 33,050 K, takže ze mnoha zámožných rolníků zebrači se stali, kteří bez cizí pomoci ani své budovy nebudou moči znovu postaviti. Ze požár tak velikých rozměrů nabyl zaviněno jednak velkým suchem, pak tím, že lid z většiny byl susením píce na lukách zaměstnán a jelikož mnoho požárem postižených rolníků na poli válečném se nalézá a i čeledě se nedostává, musí manželky rolníků na poli pracovati a bylo tudíž málo lidu v obci. Ku požáru dostavily se sbory dobrovolných hasičů ze Zboží, Habru, Malčína, Tisu, Skuhrova, Kumenile, Světlic, Smrdova, Lhoty (Ovesné), Frýdnavy, Mírátek, G. Jenkova a Villanova. Námaze těchto sborů se podařilo ostatní díl obce od záky požárem zachrániti a jmenovitě členové sboru haberského se přičinili o uhájení budov hostince Flašnerova, neb když tato budova byla chytna, pak by neodvratně celá obec byla vyhořela. Obecní představenstvo předneslo na e. k. okres. hejtmanství v Časlavě žádost, aby vlastníci shořelých usedlostí, pokud u vojska se nalézají, byli domů propuštěni, dále aby pro pohorelé zavedeny byly sbírky milodarů v celém království českém.

ZIVELNÍ POHROMY.

Strasné krupobití na Jihlavsku. Z Moravy oznamují: V sobotu, 5. m. m., rozpoutala se u nás na Jihlavsku strašná bouře, doprovázená tak prudkým krupobitím, jakého v kraji našem dosud nikdo nepamatuje. Celé maso ledu sypaly se na polní úroda, a v půlhodině ji nadobro zničily. Nelze vyličiti strašných spoust, které natropilo krupobití na polích, v zahradách, domech atd. V Lukách, Strážovic, Přímělkově, Votíně, Pedvoři, Jeelovu a Bytověčích, kde jest na padr vše roztlučeno, a na širých lánec žitných nezbylo ani klásku; totéž platí o ječmeni, který místy již vymetl, ovsy, ječete, brambory a j. jsou do země zrovna zatřískány. V některých obcích, zvláště v Lukách, nezůstalo ani jediného okna celého, lepenkové střechy jsou jako rosekány a křídlové rozbity. — Zahrady jsou zničeny, stromy otrženy. A co ještě zbylo na polích, to odnesl příval, který luka úplně zatopil. Mění postiženy jsou obce: Vys. Studnice, Loudivka, Lhota, Malé, Svatošlav, Komárovice, Puklice a Brtnice, kde jest vše potlučeno asi na polovici. Jest to hrozná rána pro chudý náš okres. To již nebyly krupopy, nýbrž celé kusy ledu. V Lukách zvalili takový kus a měl o nie méně než 37 dkg a 3 cm v průměru; i lidé a zvířata byla potažena, menší drůbež a ptáci zabiti. Nelze se ani diviti, že lid jest celý zoufalý nad takovou pohromou. Nehlede krmiva, ani slámy, ani obilí k seti, neboť staré zásoby jsou rekvirovány. Zde může pomoci jen země a stát. Celková škoda pách se na více než 900,000 korun.

Z Brzy u Roudnice. V pátek dne 11. m. m. po velikém suchu a vedrech strhla se nad naši obcí hrozná bouře s lijákom, provázená krupobitím. Úroda na poli katastrof jest zničena úplně, na dru-

20c dobrá káva 20c

Zašleme kamkoliv naši výbornou kávu, ne méně jak 25 liber po 20 centech. Zboží rozdělíme dle přání na pět nebo 10 lib. balíčky. Pište si o vzorky této kávy na zkoušku.

OMAHA COFFEE MILL

Frank Záloudek, majitel.
1904 So. 13. St., Omaha, Neb.

HULSE & RIEPEN

16. a Jones ul.
Pohrobniční a Balsamovači

Veškeré naše obsluha jest první třídy a spolehlivá. Rakve prodáváme za poměrně levné ceny. Za uspokojení ručíme. Neopoměňte místo.—157

Grocery obchod

V ČÍSLE 1242 JIŽNÍ 13. ULICE
(každému známý Svačinový štěr)

nyni nově upraven a vesměs čerstvými zásobami všeho druhu grocerie zásobil nový majitel

JOSEF J. SCHNEIDER

Veškeré zásoby jsou zaručeny a budou prodávány za ceny tak nízké jaké jsou ve městě. Zboží se dováží a objednávky možno učiniti též telefonem. Zavolejte Douglas 1824.

Scott-Omaha Tent and Awning Co.

Stany, plachtová stínidla, pokrývky, vysuté plachty, houpačky, vůbec vše, co se hotoví z plátna (canvasu).

11. a Harney St., OMAHA, NEB.

Pomozte nám vzrůstat! 42-3m

FRANK YUN

vlastní čistě a hojně zásobený
řeznický a uzenářský obchod

V ČÍSLE 2206 JIŽ. 16., OMAHA.

Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Veškeré výrobky uzenářské též si té nejlepší jakosti. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 3422.

Ořechová, Sedlejev, Žeň, Urbánov, Nevechle. Po velkém suchu tento příval deště způsobí ještě více škod.

Adolf A. Tenopír,

Český právník.
Úřadovna: čis. 1325, roh 14. a William ulice
OMAHA NEBRASKA
Telefon: Doug. 8397.
—Veřejný notář—

Dr. J. J. Warta

český specialista v léčbě chorob očí, uší, nosu, hrdla a přispůsobování břeží.
1124 W. O. W. Bldg., Omaha, Neb.
Hodiny od 9. do 5.
Telefon: Red 2839.

Moderně zařízený a největší řeznický a uzenářský závod vlastně nejstarší řezník,

V. F. KUNCL

č. 1244 So. 13th St., Omaha.

Má na skladě vždy velké zásoby čerstvého různého masa, jakéhž i znamenitých domácích uzenářských výrobků. Ceny levnější nežli kdekoliv jinde. Zboží možno objednat telefonem: Douglas 1198.

JOHN J. OSTRONIC

praktický plumbař,
licencovaný pro Omahu a South Omahu.

vykonává vždy první třídy v oboru plumbařském, zavádění a spádání topení, plynovádi, vedování a pod. Opravy jsou naší zvláštností a vykonáváme je k úplnou uspokojení. Veškeré práce věnuje se na nejvyšší péři. Výpovědi zdarma. Zavolejte nás telefonem: Tyler 1292.
Dřina: 1414 13th ulice, Omaha, Nebraska.

LOUIS BERKA,

český právník a veřejný notář
336 Bee Bldg., Omaha, Neb.

Vyniká děditel a stovakův majitel síle i v Českých. Má vám dobrou radu a zastoupí vás ve všech soudních případech. — Tel. Douglas 997.